

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Vladimíry Pospíšilové a soudců JUDr. Petra Ševčíka a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., ve věci

žalobců: a) **FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG**, reg. č. FL-0001, 030.270-0
sídlem Bergstrasse 5, 9490 Vaduz, Lichtenštejnské knížectví

b) **S.D. Fürst Hans Adam II. von und zu Liechtenstein**, narozený dne 14. 2. 1945
bytem Bergstrasse 5, 9450 Vaduz, Lichtenštejnské knížectví

oba zastoupeni advokátem Dr. Erwinem Hanslikem, MRICS
sídlem U Prašné brány 1, 110 00 Praha 1

proti
žalovaným:

1. **ČR – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2
s adresou pro doručování: Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Územní pracoviště Brno
Příkop 11, 602 00 Brno

2. **ČR – Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3 – Žižkov
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Bělinou
sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8

3. **ČR – Ministerstvo obrany**, IČO 60162694
sídlem Tychonova 221/1, 160 00 Praha 6 – Hradčany
s adresou pro doručování: Legislativní a právní odbor
Ministerstva obrany, náměstí Svobody 471/4, 160 00 Praha 6

4. **Národní památkový ústav**, státní příspěvková organizace
IČO 75032333
sídlem Valdštejnské náměstí 162/3, 118 01 Praha 1
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Wünchem
sídlem Italská 27, 120 00 Praha 2

5. **Lesy České republiky s.p.**, IČO 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové
500 08 Hradec Králové
zastoupený advokátkou Mgr. Ilonou Kindlovou
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4

6. **Povodí Moravy s.p.**, IČO 70890013
sídlem Dřevařská 11, 602 00 Brno

7. **Vojenské lesy a statky ČR, s.p.**, IČO 00000205
sídlem Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6 – Dejvice

8. **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, IČO 70994234
sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1 – Nové Město
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Bělinou
sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8

o vyklizení a určení vlastnictví k nemovitostem, o odvolání žalobce a) a žalobce b) proti rozsudku Okresního soudu ve Vyškově ze dne 19. 6. 2020, č. j. 10 C 146/2018-884,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Výše uvedeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl tak, že „žalobu ze dne 20. 12. 2018 na vyklizení nemovitostí, jakož i na zaplacení peněžité náhrady za nemovitosti, s jejich plody a užitky, a určení vlastnického práva, ve znění usnesení Okresního soudu ve Vyškově ze dne 25. 3. 2019, č. j. 10 C 146/2018-253, a podání žalobců ze dne 17. 6. 2020, zamítl“ (výrok I.) a dále rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení (výroky II. až IX.). Vyšel ze zjištění, že mezi účastníky je nesporné, že žalovaní jsou zapsáni v katastru nemovitostí jako vlastníci v žalobě označených pozemků, žalobci nejsou držiteli těchto pozemků (viz bod 3. rozsudku soudu I. stupně). Zdůraznil, že jde o spor, který vyplývá z poměrů soukromého práva (ustanovení § 7 odst. 1 o. s. ř.). Uzavřel, že žalobci se nemohou účinně domáhat vyklizení sporných nemovitostí, neboť nejsou jejich držiteli, ani se nemohou domáhat ochrany svého vlastnického práva z důvodu nedostatku naléhavého právního zájmu na požadovaném určení (ustanovení § 80 o. s. ř.), neboť konfiskace byla provedena dle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném

Shodu s prvopisem potvrzuje : Jarmila Vilkusová

rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa (dále jen „*dekret č. 12/1945*“); deklaratorní správní rozhodnutí o konfiskaci byla vydána před 25. 2. 1948 a tyto křivdy se neodčिňují (viz bod 23. rozsudku soudu I. stupně). Pozbyl-li právní předchůdce žalobců vlastnické právo ke sporným nemovitostem konfiskací, nemohlo vlastnické právo k nim přejít děděním na žalobce a), neboť rozhodnutí o dědictví je závazné toliko pro účastníky řízení, nikoliv pro třetí osoby. Zamítavý výrok ve věci samé poněkud zjednodušeně odůvodnil závěrem, že není-li žalobce a) vlastníkem sporných nemovitostí, nemůže se vůči žalovaným s úspěchem domáhat ani jejich vyklizení a není ani žádného práva žalobce b) (bod 26. rozsudku soudu I. stupně). Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř. a procesně úspěšným žalovaným přiznal plnou náhradu účelně vynaložených nákladů řízení.

2. Proti tomuto rozsudku soudu I. stupně podali blanketní odvolání žalobce a) a žalobce b) prostřednictvím svého právního zástupce. V následném doplnění namítli, že:

- za prvé: soud I. stupně se odmítl podrobně, či zcela zabývat všemi aspekty tohoto případu, jelikož se domníval, že nemá pravomoc přezkoumávat správní akty a vlastnické nároky k majetku, který stát uzmul (i bez právního důvodu) před datem 25. 2. 1948, když své rozhodnutí postavil na stanovisku pléna Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2005, sp. zn. Pl. ÚS – st. 21/05. Použití tohoto stanoviska na tento případ je zcela nepřiléhavé, chybné a diskriminační. Soud I. stupně dále nezohlednil, že není vázán správními akty, které nikdy neexistovaly, protože jsou nicotné.
- za druhé: soud I. stupně odmítl na základě jím tvrzené pravomoci provést několik desítek důkazů, navržených žalobci k prokázání jejich vlastnického práva.
- za třetí: soud I. stupně nehodnotil všechny jím provedené důkazy, a to bez uvedení jakéhokoliv odůvodnění. V této části je rozsudek nepřezkoumatelný.
- za čtvrté: rozsudek soud I. stupně v části, zamítající eventuální nárok na zaplacení náhrady, postrádá jakékoliv odůvodnění. Není jasné, jaké důvody vedly k zamítnutí tohoto nároku a v této části je rozsudek soudu I. stupně nepřezkoumatelný.
- za páté: soud I. stupně se vůbec nezabýval námitkou žalobců o neexistenci Okresního národního výboru v Olomouci.
- za šesté: soud I. stupně, a to poprvé v historii soudních, či jiných řízení, týkajících se majetku, jež je předmětem tohoto sporu, rozhodl, že majetek je ve vlastnictví České republiky. Učinil tak i přes skutečnost, že neexistuje žádný nabývací titul státu k tomuto majetku. Tento majetek nemohl být zkonfiskován žádným státním orgánem tehdejšího Československa, jelikož kníže František Josef z Lichtenštejna byl hlavou cizího státu, a byl tak chráněn imunitou hlavy

Shodu s prvopisem potvrzuje : Jarmila Vilkusová

státu i státní imunitou ve smyslu mezinárodního práva, dle kterých je jakýkoliv zásah cizího státu do majetkových práv hlavy státu vyloučen.

- za sedmé: soud I. stupně zamítl návrh žalobců na náhradu za zabraný majetek. Přitom nijak neodůvodnil, proč nerespektoval jednu z obecných zásad mezinárodního práva, a to zákaz odejmutí majetku cizinců bez náhrady.
- za osmé: soud I. stupně zamítl návrh žalobců na náhradu škody způsobenou protiprávním užíváním majetku státem. V tomto směru neposkytl žádné další odůvodnění a není tedy jasné, jak k tomuto závěru dospěl.

Napadený rozsudek se tedy opírá o nesprávné právní posouzení věci, chybná zjištění relevantních skutečností a byl vydán po závažných procesních chybách porušujících české a mezinárodní právo. Ve vztahu k nákladovým výrokům pak žalobci namítli, že náklady na právní zastoupení žalovaných 2., 4., 5. a 8. nepovažují za účelně vynaložené náklady řízení. Závěrem navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že žalobě vyhová a žalované zaváže k náhradě nákladů řízení nebo napadený rozsudek soudu I. stupně zruší a věc vrátí soudu I. stupně k dalšímu projednání.

3. Žalovaní 1. až 8. ve svých písemných vyjádřeních k odvolání žalobců a) a b) shodně uvedli, že napadený rozsudek soudu I. stupně považují za věcně správný. Navrhli, aby jej odvolací soud potvrdil a žalovaným přiznal účelně vynaložené náklady odvolacího řízení. Zdůraznili, že argumentaci žalobců shledávají nepřiléhavou, a to s odkazem na stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2005, sp. zn. Pl. ÚS – 21/05, a závěry vyslovené usnesením Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. 22 Cdo 4705/2016 a usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2020, sp. zn. III. ÚS 2130/17.
4. Poté, co odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání byla podána včas, oprávněnými subjekty, proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné, přezkoumal napadené rozhodnutí soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přičemž dovedl, že z důvodů závažných procesních vad, nejsou ve věci naplněny předpoklady ani pro změnu (navrhovanou žalobci) ani pro potvrzení (navrhované žalovanými) napadeného rozhodnutí soudu I. stupně.
5. Podle ustanovení § 155 odst. 1 věta první o. s. ř. obsah rozhodnutí ve věci samé vysloví soud ve výroku rozsudku.
6. Podle ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Odůvodnění

uvedené v písemném vyhotovení rozsudku musí být v souladu s vyhlášeným odůvodněním.

7. Podle ustanovení § 159a odst. 1 o. s. ř. nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení.
8. Podle ustanovení § 159a odst. 2 o. s. ř. výrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto ve věcech uvedených v § 83 odst. 2, je závazný nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu. Zvláštní právní předpisy stanoví, v kterých dalších případech a v jakém rozsahu je výrok pravomocného rozsudku závazný pro jiné osoby než účastníky řízení.
9. Podle ustanovení § 159a odst. 3 o. s. ř. v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány.
10. Podle ustanovení § 159a odst. 4 o. s. ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.
11. Nejprve je třeba zdůraznit, že výrok I. rozsudku soudu I. stupně (rozhodnutí ve věci samé) nesplňuje zákonné náležitosti vyplývající z ustanovení § 155 odst. 1 věta první o. s. ř., neboť je neurčitý a nesrozumitelný.
12. Posouzení důvodnosti žalobního petitu ve sporu soud vyjadřuje ve výroku rozsudku a jen tato část rozhodnutí je závazná (srov. ustanovení § 159a o. s. ř.). Z toho plyne, že formulace výroku vydaného soudního rozhodnutí musí být určitá a srozumitelná, tj. obsah vydaného rozhodnutí musí být z meritorního výroku zřejmý a seznatelný. Tak tomu však v přezkoumávané věci není.
13. Z již ustálené soudní judikatury k výkladu ustanovení § 155 odst. 1 o. s. ř. lze připomenout směrnicí Nejvyššího soud ČSSR ze dne 23. 11 1968, publikovanou pod R V/1968 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, podle které nezbytnou náležitostí jednotlivých výroků soudního rozhodnutí musí být určitost stanovení jimi ukládané povinnosti nebo určení právního vztahu či práva, aby tak ze znění výroku bylo jednoznačně patrné, jak soud rozhodl. **Výrok rozsudku nemá být formulován s odkazem na obsah žalobního návrhu slovy „návrhu se vyhovuje“ nebo „návrh se zamítá“.**
14. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. 33 Odo 640/2003, pak vyplývá, že za vadu řízení, která by mohla mít vliv na správnost soudního rozhodnutí, je třeba považovat též formulaci výroku rozhodnutí soudu. *„Nezbytnou náležitostí výroku soudního rozhodnutí totiž musí být určitost stanovení jím ukládané povinnosti nebo určení právního vztahu či práva, aby tak z jeho znění bylo jednoznačně patrné, jak soud rozhodl. Tento požadavek platí nejen pro výroky, jimiž bylo žalobě vyhověno (u nichž je nutno na něm trvat především z důvodu jejich materiální vykonatelnosti), ale i pro zamítavé výroky, neboť není-li z výroku patrné, jaký návrh (jaký žalobní petit) je zamítán, chybí zde podklad pro*

Shodu s prvopisem potvrzuje : Jarmila Vilkusová

zkoumání, zda projednání jiné věci týchž účastníků nebrání tzv. překážka věci rozhodnuté ve smyslu § 159a odst. 4 o. s. ř. Výrok rozsudku tedy nemá být formulován pouhým odkazem na obsah žalobního petitu slovy žalobě se vyhovuje či žaloba se zamítá (srov. blíže R V/68).“

15. *Těž usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2009, sp. zn. 30 Cdo 3590/2009, se podává: „Nezbytnou náležitostí jednotlivých výroků soudního rozhodnutí musí být určitost stanovení jimi ukládané povinnosti nebo určení právního vztahu či práva, aby tak ze znění výroku bylo jednoznačně patrné, jak soud rozhodl. Nemá tedy být výrok rozsudku formulován odkazem na obsah žalobního návrhu slovy „návrhu se vyhovuje“ nebo „návrh se zamítá“. Tento požadavek platí nejen pro výroky, jimiž bylo žalobě vyhověno (u nichž je nutno na něm trvat především z důvodu jejich materiální vykonatelnosti), ale i pro zamítavé výroky, neboť není-li patrné, jaký návrh (jaký žalobní petit) je zamítán, chybí zde podklad pro zkoumání, zda projednání jiné věci týchž účastníků nebrání tzv. překážka věci rozhodnuté.“*
16. Argumentaci zdůrazňující, že předmětem právní moci není celý obsah rozsudku, nýbrž jeho výrok (nález) kontinuálně uvádí též odborná literatura, např. dílo Ott, E.: Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Díl II. Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa I. pro vědy, slovesnost a umění, 1898, str. 274 a 277, jakož i díla Hora, V.: Československé civilní právo procesní. Praha 1923, díl II., str. 414 a násl., Macur, J.: Předmět sporu v civilním soudním řízení. Masarykova univerzita v Brně, 2002, s. 54 a násl. a Dvořák, B.: Právní moc civilních soudních rozhodnutí. Praha: C. H. Beck, 2008.
17. Po takto provedené rekapitulaci ustálené soudní judikatury a odborné literatury k problematice zákonných náležitostí výroku soudního rozhodnutí a projevům principu rei iudicatae je evidentní, že výrok I. rozhodnutí soudu nemůže v rámci odvolacího přezkumu obstát.
18. Z obsahu soudního spisu navíc vyplývá, že si soud I. stupně vůbec neujasnil o jakých konkrétních nárocích, po upřesnění žalobního petitu žalobcem a) a žalobcem b), včetně tzv. eventuálního petitu, ve věci rozhoduje a ve vztahu ke kterému z žalovaných 1. až 8. (viz č. l. 656 až 792 spisu) v porovnání s původním žalobním petitem (viz č. l. 18 až 120 spisu) a ve spojení s usnesením soudu I. stupně ze dne 25. 3. 2019, č. j. 10 C 146/2018-253. K uplatněnému eventuálnímu petitu se pak odvolací soud plně ztotožňuje s odvolací námitkou žalobce a) a žalobce b), že v tomto směru je rozsudek soudu I. stupně skutečně blíže neodůvodněný a tudíž nepřezkoumatelný (viz ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř.).
19. S přihlédnutím k výše uvedeným procesním vadám je zřejmé, že napadený rozsudek soudu I. stupně nemůže z procesních důvodů v rámci odvolacího přezkumu obstát. Odvolacímu soudu tedy nezbylo než za použití ustanovení § 219 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně zrušit a podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. věc vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení.
20. V dalším řízení si soud I. stupně ujasní o jakých nárocích, a ve vztahu ke kterému z žalovaných 1. až 8. rozhoduje, výrok rozsudku bude formulovat tak, aby splňoval zákonné náležitosti výroku soudního rozhodnutí (ustanovení § 155 odst. 1 věta

Shodu s prvopisem potvrzuje : Jarmila Vilkusová

prvá o. s. ř.) a odůvodnění soudního rozhodnutí pak náležitosti řádného odůvodnění (ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř.) a neopomenete též zohlednit relevantní odvolací argumentaci žalobců. Ve vztahu k jím provedeným listinným důkazům uveďte, jaká konkrétní skutková zjištění z nich učinil a jak je následně hodnotil (ustanovení § 132 o. s. ř.).

21. V novém rozhodnutí o věci soud I. stupně znovu rozhodne též o nákladech řízení, včetně náhrady nákladů tohoto odvolacího řízení (ustanovení § 224 odst. 3 o. s. ř.). Současně neopomene vysvětlit a uvést důvody pro přiznání nákladů právního zastoupení žalovaných 2., 4., 5. a 8. jimi zvolenými advokáty (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13).
22. Právním názorem odvolacího soudu je soud I. stupně vázán (ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř.).
23. Výše citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na www.nsoud.cz, rozhodnutí Ústavního soudu na www.nalus.usoud.cz.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (ustanovení § 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Brno 5. ledna 2021

JUDr. Vladimíra Pospíšilová, v.r.
předsedkyně senátu